

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา
ที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

The Development of the Management Model to Enhance Educational Quality
in Alignment with the Royal Policy on Education

อรรถพงษ์ อินต๊ะวงศ์

Attapong Intawong

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3

Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 3

E-mail: ben.kromintawong@gmail.com

โทร. 0899584573

Received: 16 September 2026; Revised: 24 September 2026; Accepted: 27 September 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 3) ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มีองค์ประกอบ ได้แก่ ทิศทางของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ ผลลัพธ์ของรูปแบบ และ เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการใช้รูปแบบ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร้อยละ 95 จัดการเรียนการสอนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 95 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สถานศึกษามีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ ร้อยละ 93.37 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาส่งเสริมการขับเคลื่อน พระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการบูรณาการการดำเนินงานกับโครงการต่าง ๆ และผู้เรียนร้อยละ 87.45 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิต ที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ เป็นพลเมืองที่ดี อยู่ในระดับดีขึ้นไป ส่วนผลการประเมินรูปแบบตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการ, คุณภาพการศึกษา, พระบรมราโชบายด้านการศึกษา

Abstract

The development of the management model to enhance educational quality in alignment with the Royal Policy on Education aimed to: 1) create the management model to enhance educational quality in alignment with the Royal Policy on Education; 2) study the results of implementing the management model to enhance educational quality in alignment with the Royal Policy on Education; and 3) evaluate the management model to enhance educational quality in alignment with the Royal Policy on Education. The research findings revealed that the Development of the Management Model to Enhance Educational Quality in Alignment with the Royal Policy on Education comprises the following elements: the model's direction, processes, outcomes, and conditions for success. The results of implementing the model revealed that 95% of teachers and educational personnel conducted instruction in accordance with the Royal Education Policy, while 95% of school administrators supported the implementation of this policy. Additionally, 93.37% of educational institutions successfully translated the Royal Education Policy into practice. The Primary Educational Service Area Office fostered the implementation of the policy by integrating activities related with various other projects. Furthermore, 87.45 percent of learners demonstrated a correct attitude toward the nation, a stable foundation in life, moral integrity, employment or a career, and good citizenship - all at a "good" level or higher. The overall evaluation of the model based on stakeholder feedback was at the "highest" level.

Keywords: The Development of the Management Model, Educational Quality, the Royal Policy on Education

บทนำ

ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันทางเศรษฐกิจทวีความเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกระทบชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมอย่างมาก การตั้งรับที่ดีที่สุดคือการสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในประเทศ ให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขภายใต้สภาวะการณ์โลกยุคโลกาภิวัตน์ กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการศึกษาที่ตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย โดยกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชาและพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในการสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยจัดให้มีรูปแบบ วิธีการ หรือกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข และได้รับการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างทักษะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการดูแลตนเองจากภัยอันตรายต่าง ๆ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทาง สังคม รู้จักแยกแยะสิ่งผิด-ชอบ/ชั่ว-ดี ปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม รู้จักปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งชั่วร้าย รวมทั้งนโยบายด้านการพัฒนาทักษะทางอาชีพ โดยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างอาชีพและรายได้ที่เหมาะสม จนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายแผนพัฒนาการศึกษา กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางและดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากร ส่งเสริมการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษา และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขเพื่อเป็นการสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณจึงได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 มาเป็นหลักในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับหน่วยงานในสังกัดนำไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืนตามรอยพระยุคลบาทอย่างเป็นรูปธรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี

จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อมูลจากการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบช่องว่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับชาติ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพร้อมของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่ชี้ให้เห็นว่าแม้การพัฒนาจะต้องครอบคลุมทั้งทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ แต่ควรมุ่งเน้นไปที่ "ทักษะชีวิต" และ "ทักษะอาชีพ" เป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและบริบทความต้องการของผู้เรียน ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะตามที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านศึกษานั้นเอง

ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการ น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานที่มั่นคง มีคุณธรรม มีพื้นฐานการมีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี จึงได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาและเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยแบ่งกระบวนการของรูปแบบออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะต้นน้ำ ซึ่งเป็นขั้นตอนในการวางแผนการดำเนินงาน ระยะกลางน้ำเป็นขั้นตอนในการนำแนวทางสู่การปฏิบัติ และระยะปลายน้ำ ซึ่งเป็นขั้นตอนการประเมินผล โดยมีเป้าหมายคุณภาพ 5 ด้าน ประกอบด้วย คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคุณภาพผู้เรียน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา
- 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้อง ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา
- 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

1. ผู้วิจัยนำ (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ซึ่งมีเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา และส่วนที่ 3 แนวทางการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไขรูปแบบ และประเมินรูปแบบตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม (Propriety) ความถูกต้อง (Accuracy) ความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility)

2. ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการน้อมนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ ด้านการวิจัยและการวัดประเมินผล และด้านการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 15 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย/ผู้บริหารการศึกษา/ผู้บริหารสถานศึกษา/ศึกษานิเทศก์/ครู ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือ 2) จบการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตในสาขาที่เกี่ยวข้องหรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพของรูปแบบ 4 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ด้านละ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ

4. วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา

ที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

ขั้นที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดกิจกรรมกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ระยะต้นน้ำ: วางแผนการดำเนินงาน กิจกรรมที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา กิจกรรมที่ 2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระยะกลางน้ำ: การนำแนวทางสู่การปฏิบัติ ดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษา สะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกันและทบทวนการดำเนินงานอย่างรอบด้านเพื่อการปรับปรุงพัฒนาระหว่างการดำเนินงาน ระยะปลายน้ำ: การประเมินผล โดยการทบทวนกิจกรรมปรับแผนการดำเนินงาน สะท้อนผลการเรียนรู้และสรุปผลการดำเนินงาน โดยจัดกิจกรรมถอดประสบการณ์สถานศึกษาที่มีการดำเนินงานที่สามารถเป็นต้นแบบการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ เกิดผลลัพธ์ต่อผู้เรียนเชิงประจักษ์ ในประเด็น 1) แนวทางการบริหารจัดการ 2) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 3) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งต่อผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษา

2. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 89 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัด ปีการศึกษา 2567 จำนวน 23 โรงเรียน รวม 69 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 23 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 46 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ จำนวน 14 ฉบับ จำแนกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะต้นน้ำ: การวางแผน ใช้เครื่องมือ 3 ฉบับ คือ 1) แบบวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) แบบวิเคราะห์โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) ประเด็นการสะท้อนผลการเรียนรู้

ระยะกลางน้ำ : การนำแนวทางสู่การปฏิบัติ ใช้เครื่องมือ 7 ฉบับ คือ ฉบับที่ 4 แบบนิเทศติดตามการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษารัชกาลที่ 10 ฉบับที่ 5-9 แบบประเมินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามพระบรมราโชบายรัชกาลที่ 10 ระดับปฐมวัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ฉบับที่ 10 ประเด็นการสะท้อนผลการเรียนรู้

ระยะปลายน้ำ : การประเมินผล ใช้เครื่องมือ 4 ฉบับ คือ ฉบับที่ 11-13 แบบสรุปผลการประเมินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามพระบรมราโชบายรัชกาลที่ 10 ระดับห้องเรียน ระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน และฉบับที่ 14 ประเด็นการถอดประสบการณ์สถานศึกษาที่มีการดำเนินงานที่สามารถเป็นต้นแบบการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่มีการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตาม

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา

หลังจากทำการทดลองใช้รูปแบบเสร็จสิ้นทุกกระบวนการ จากนั้นผู้วิจัยจึงสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบ โดยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ และควรปรับปรุง จำนวน 25 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านอยู่ในระดับดีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

นำเสนอผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาตามมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

	ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความเหมาะสม	4.64	0.28	มากที่สุด
2	ความถูกต้อง	4.70	0.19	มากที่สุด
3	ความเป็นประโยชน์	4.64	0.27	มากที่สุด
4	ความเป็นไปได้	4.66	0.12	มากที่สุด
	ภาพรวม	4.66	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D.=0.10) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D.=0.19) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D.=0.12) และด้านความเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D.=0.28, 0.27) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ประจำปีงบประมาณ 2567 ซึ่งเป็นผลลัพธ์ (Output) จากการใช้รูปแบบ 5 ด้าน รายละเอียดนำเสนอตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

ด้าน	ผลที่คาดหวัง	ผลการประเมิน
Q1 : คุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา (Quality of Personal)	ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร้อยละ 70 จัดการเรียนรู้การสอนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา	ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร้อยละ 95 จัดการเรียนรู้การสอนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา
Q2 : คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา (Quality of Directors)	ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 70 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 95 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา
Q3 : คุณภาพสถานศึกษา (Quality of Schools)	สถานศึกษาร้อยละ 70 มีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา	สถานศึกษามีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้ 1. สถานศึกษามีการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ร้อยละ 94.32 อยู่ในระดับดีเยี่ยม 2. สถานศึกษามีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ ร้อยละ 93.37 อยู่ในระดับดีเยี่ยม
Q4 : คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (Quality of Primary Educational Service Area Office)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีการส่งเสริมการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ส่งเสริมการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการบูรณาการการดำเนินงานกับโครงการต่าง ๆ ดังนี้ โครงการพระบรมราโชบายด้านการศึกษา/โครงการเศรษฐกิจพอเพียง/

ด้าน	ผลที่คาดหวัง	ผลการประเมิน
		โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาส/โครงการนิเทศ/โครงการโรงเรียนคุณธรรม/โครงการงานอาชีพ/โครงการพัฒนาหลักสูตร/โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก/โครงการ ก.ต.ป.น./โครงการประกันคุณภาพการศึกษา
Q5 : คุณภาพผู้เรียน (Quality of Students) ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา	ผู้เรียน ร้อยละ 70 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ เป็นพลเมืองที่ดี อยู่ในระดับดีขึ้นไป	ผู้เรียนร้อยละ 87.45 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ เป็นพลเมืองที่ดี อยู่ในระดับดีขึ้นไป

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

(n = 69)			
รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. รูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน	4.58	.50	มากที่สุด
2. รูปแบบเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการเสริมสร้างพัฒนาผู้เรียนในเชิงประจักษ์	4.70	.46	มากที่สุด
3. รูปแบบมีกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์-เอกลักษณ์ของสถานศึกษา	4.77	.48	มากที่สุด
4. มีกระบวนการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอนแบบพาคิดพาทำทำให้บุคลากรในสถานศึกษาไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการพัฒนางาน	4.72	.45	มากที่สุด
5. มีการวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องทุกชั้นตอนทั้งระยะต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ	4.67	.48	มากที่สุด
6. มีคู่มือการใช้รูปแบบประกอบที่เข้าใจง่ายสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานในพื้นที่ได้จริง	4.64	.57	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. มีการส่งเสริมให้ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่ห้องเรียนได้จริง	4.59	.50	มากที่สุด
8. ทุกขั้นตอนของรูปแบบมีการวัดและประเมินผลความสำเร็จในเชิงประจักษ์ตามบริบทของสถานศึกษา	4.68	.47	มากที่สุด
9. กระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีคุณค่าเนื่องจากได้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ต่อยอดได้เป็นอย่างดี	4.78	.42	มากที่สุด
10. เวทีวิชาการนำเสนอผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษามีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่น	4.61	.57	มากที่สุด
รวม	4.50	.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นต่อรูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D.=.32) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีคุณค่าเนื่องจากได้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ต่อยอดได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$ S.D.=.42) รองลงมา ได้แก่ รูปแบบมีกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์-เอกลักษณ์ของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$ S.D.=.48) และมีกระบวนการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอนแบบพาคิดพาทำทำให้บุคลากรในสถานศึกษาไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการพัฒนางาน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$ S.D.=.45)

อภิปรายผล

1. จากผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ที่พบว่ามีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทิศทางของรูปแบบ ประกอบด้วย ความเป็นมา หลักการและวัตถุประสงค์ 2) กระบวนการของรูปแบบ ได้แก่ ระยะต้นน้ำ: การวางแผนการดำเนินงาน กลางน้ำ: การนำแนวทางสู่การปฏิบัติ ปลายน้ำ: การประเมินผล 3) ผลลัพธ์ของรูปแบบ ประกอบด้วย คุณภาพของครูและบุคลากร คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคุณภาพผู้เรียน 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาโดยใช้หลักการทำงาน ประกอบด้วย หลักความเสมอภาค (Equity) หลักการบูรณาการ (Integration) หลักการประสานพลัง (Synergy) และหลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) ซึ่งมีกระบวนการของรูปแบบออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะต้นน้ำ ซึ่งเป็นขั้นตอนในการวางแผนการดำเนินงาน ระยะกลางน้ำ ซึ่งเป็นขั้นตอนในการนำแนวทางสู่การปฏิบัติ และ

ระยะปลายน้ำ ซึ่งเป็นขั้นตอนการประเมินผล โดยมีเป้าหมายคุณภาพ 5 ด้าน ประกอบด้วย Q1: คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (Quality of Personal) Q2: คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา (Quality of Directors) Q3: คุณภาพสถานศึกษา (Quality of Schools) Q4: คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (Quality of Primary Educational Service Area Office) และ Q5: คุณภาพผู้เรียน (Quality of Students) ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี

ซึ่งการออกแบบรูปแบบดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบและกระบวนการของรูปแบบจากแนวคิดของนักการศึกษาและนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการที่สามารถไปใช้ในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำสารสนเทศที่เป็นข้อค้นพบจากการนิเทศการศึกษาและจากการสัมภาษณ์ สอบถามผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการจากความต้องการ โดยเริ่มจากระยะต้นน้ำ คือ การศึกษาวิเคราะห์บริบทของตนเองอย่างรอบด้านสอดคล้องตามเอกลักษณ์-อัตลักษณ์เพื่อกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่จะเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รวมทั้งมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการสร้างความตระหนักและกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนา มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ในประเด็นความเหมาะสม ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระยะกลางน้ำ: การนำแนวทางสู่การปฏิบัติ เป็นการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยมีทีมนิเทศหนุนเสริมด้วยกระบวนการพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) และระยะปลายน้ำ: การประเมินผล โดยการมีการถอดบทเรียนผลการปฏิบัติงานและจัดเวทีวิชาการนำเสนอผลการปฏิบัติงาน จากกระบวนการพัฒนารูปแบบดังกล่าวจึงส่งผลให้รูปแบบมีความเหมาะสม (Propriety) ความถูกต้อง (Accuracy) ความเป็นประโยชน์ (Utility) และความเป็นไปได้ (Feasibility) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกษม วัฒนชัย (2560) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พ.ศ. 2560 ว่าการศึกษาต้องมีกระบวนการ/แนวทางที่มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย ชัยโกศลและคณะ (2564) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบที่มีแนวทางการพัฒนาโดยการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการจัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน

2. จากผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ที่พบว่า Q1: คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (Quality of Personal) ร้อยละ 95 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนการสอนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา Q2: คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา (Quality of Directors) ร้อยละ 95 ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม

สนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา Q3: คุณภาพสถานศึกษา (Quality of Schools) พบว่า สถานศึกษามีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยมีผลการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ร้อยละ 94.32 อยู่ในระดับดีเยี่ยม และการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ ร้อยละ 93.37 อยู่ในระดับดีเยี่ยม Q4: คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (Quality of Primary Educational Service Area Office) พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยองคีรีขันธุ์ เขต 2 ส่งเสริมการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการบูรณาการการดำเนินงานกับโครงการต่าง ๆ Q5: คุณภาพผู้เรียน (Quality of Students) ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พบว่า ผู้เรียนร้อยละ 87.45 มีมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิต ที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ เป็นพลเมืองที่ดี อยู่ในระดับดีขึ้นไป และนอกจากนี้พบว่าทุกโรงเรียนมีนวัตกรรม การบริหารจัดการ โครงการ/กิจกรรมที่เชื่อมโยงการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับอัตลักษณ์-เอกลักษณ์ของสถานศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือโดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) โดยทุกโรงเรียนมีผลงานที่เกิดขึ้นใน เชิงประจักษ์ที่ส่งเสริมคุณลักษณะตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 4 ด้านอย่างหลากหลายตามบริบท

ทั้งนี้สืบเนื่องจากในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนา “คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา” เพื่อให้สถานศึกษาและทีมนิเทศใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษามีการดำเนินงานโดยบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา รวมทั้งโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียนโดยบูรณาการให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์-เอกลักษณ์สถานศึกษา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นส่วนสนับสนุนให้เกิดผลคุณภาพ 5Q สูงกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย ชัยโกศล, อุทัย คำสีหา, วินัย ทองภูบาล และอนงค์ อมรัตน์เศรษฐ์ (2564) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบที่มีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้วิธีการปลูกฝังด้วยการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของแต่ละโรงเรียน การอนุรักษ์วัฒนธรรมความเป็นไทย การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมชุมนุมที่หลากหลายและสอดคล้องกับการบูรณาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น ชุมนุมส่งเสริมงานอาชีพ ชุมนุมคุณธรรม ส่งเสริมกิจกรรมยกย่องคนดีเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมโรงเรียนปลอดขยะ 3R เพื่อใช้ปลูกฝังความมั่นคงพื้นฐานชีวิต และเป็นการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของบุคคลที่ประสบความสำเร็จ การส่งเสริมกิจกรรมโฮมรูมที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมจริยวัตรของนักเรียน เป็นต้น

3. จากผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/บุคลากรทางการศึกษา ที่พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีคุณค่าเนื่องจากได้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ต่อยอดได้เป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่ รูปแบบมีกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์-

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมีกระบวนการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอนแบบพาคิดพาทำทำให้บุคลากรในสถานศึกษาไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการพัฒนางาน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น

ทั้งนี้อาจเนื่องจากแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านศึกษานั้นใช้หลักการทำงาน ประกอบด้วย หลักความเสมอภาค (Equity) หลักการบูรณาการ (Integration) หลักการประสานพลัง (Synergy) และหลักการประเมินเพื่อพัฒนา (Developmental Evaluation) ซึ่งทุกขั้นตอนของการนำรูปแบบไปใช้ผู้วิจัยจะใช้หลักการทำงานแบบ 5ร คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมสะท้อนผล และร่วมชื่นชมยินดี โดยรูปแบบอย่างหลากหลายทั้งการวิเคราะห์ตนเองอย่างรอบด้านสอดคล้องกับอัตลักษณ์-เอกลักษณ์สถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงานภายใต้บริบทของตนเอง ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม มีงานทำ-มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดีได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2559) พระมหอนันต์ องค์กรศิริ (2561) โมลี สุทธิโมลิโพธิ (2563) ดำรงค์ ชลสุข (2561) และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2560) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญและแนวทางการส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน

องค์ความรู้ใหม่

สรุป

1. รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ทิศทางของรูปแบบ ประกอบด้วย ความเป็นมา หลักการ และวัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการของรูปแบบ ได้แก่ ระยะต้นน้ำ: การวางแผนการดำเนินงาน

กลางน้ำ: การนำแนวทางสู่การปฏิบัติ ปลายน้ำ: การประเมินผล องค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์ของรูปแบบ ประกอบด้วย คุณภาพของครูและบุคลากร คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคุณภาพผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ และ 4) เป็นพลเมืองดี และองค์ประกอบที่ 4 เงื่อนไขความสำเร็จ

2. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร้อยละ 95 จัดการเรียนการสอนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 95 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สถานศึกษามีการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ร้อยละ 94.32 อยู่ในระดับดีเยี่ยม และขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ ร้อยละ 93.37 อยู่ในระดับดีเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมการขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการบูรณาการการดำเนินงานกับโครงการต่าง ๆ ผู้เรียนร้อยละ 87.45 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิต ที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ เป็นพลเมืองที่ดี อยู่ในระดับดีขึ้นไป และนอกจากนี้พบว่าทุกโรงเรียนมีนวัตกรรมการบริหารจัดการ โครงการ/กิจกรรมที่เชื่อมโยงการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติสอดคล้องกับอัตลักษณ์-เอกลักษณ์ของสถานศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือโดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) โดยทุกโรงเรียนมีผลงานที่เกิดขึ้นในเชิงประจักษ์ที่ส่งเสริมคุณลักษณะตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา 4 ด้าน อย่างหลากหลายตามบริบท

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/บุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อรูปแบบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีคุณค่าเนื่องจากได้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สามารถนำไปปรับปรุงต่อยอดได้เป็นอย่างดี รองลงมาได้แก่ รูปแบบมีกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงอัตลักษณ์-เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมีกระบวนการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอนแบบพาติพาทำทำให้นักครูในสถานศึกษาไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการพัฒนางาน ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยในส่วนของกระบวนการของรูปแบบทั้งในระยะต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานภายในสถานศึกษา โดยสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเป็นทีมงานมีส่วนร่วมทุกกระบวนการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมสะท้อนผลและร่วมชื่นชมยินดี ซึ่งจะได้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงงานเกิดเป็นวิธีปฏิบัติที่ดี (Good Practice)

1.2 สถานศึกษาสามารถนำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ไปเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่

เป็นการเสริมสร้างให้เกิดความโดดเด่นตามอัตลักษณ์-เอกลักษณ์สถานศึกษาได้

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สามารถนำกระบวนการของรูปแบบทั้งในระยะต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำไปใช้เป็นกระบวนการพัฒนางานแบบพาคิดพาทำ กล่าวคือ เริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาร่วมกัน การสร้างความตระหนักเพื่อให้มีเป้าหมายในการพัฒนา ร่วมกัน จากนั้นเรียนรู้การทำงานร่วมกัน นำเสนอวิพากษ์งาน นิเทศติดตามด้วยระบบพี่เลี้ยง กำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกันภายในอัตลักษณ์-เอกลักษณ์สถานศึกษา โดยบูรณาการกับโครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่ รวมทั้งสอดแทรกในการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่าง ๆ สร้างการมีส่วนร่วม โดยใช้หลักร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมสะท้อนผล และร่วมชื่นชมยินดีในการปฏิบัติงานตลอดกระบวนการ โดยสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาเป็นทีมงานมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนและให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงงานเกิดเป็นวิธีปฏิบัติที่ดี (Good Practice) จากนั้นจัดเวทีวิชาการให้นำเสนอพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมและเผยแพร่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ให้แก่ครูโรงเรียนอื่น ๆ ได้ศึกษาและนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาผู้เรียน

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สามารถนำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพต่อยอด เรื่อง “การถอดบทเรียนความสำเร็จในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา”

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอด เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา”

เอกสารอ้างอิง

เกษม วัฒนชัย. (2560). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับความเข้มแข็งของโรงเรียน. นนทบุรี: บริษัทธนรัชการพิมพ์ จำกัด.

วิชัย ชัยโกศล, อุทัย คำสีหา, วินัย ทองภูบาล และอนงค์ อมรรัตน์เศรษฐ์. (2564). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 13. นครราชสีมา: กลุ่มพัฒนาการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการภาค 13.

ดำรงค์ ชลสุข. (2561). หลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม. วารสารสำนักงาน ป.ป.ช. สุจริต. 18(68), 21-22.

พระมหาอนันต์ องค์กรสิริ. (2561). คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2(2), 81-90.

โมลี สุทธิโมลิโพธิ. (2563). ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. วารสารพุทธจิตวิทยา. 5(2), 12-17.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2559). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชา
สภาขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศเรื่องการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาเพื่อการปฏิรูปประเทศ.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รัฐสภา.